



PRESSITEADE nr 32/23

Luxembourg, 16. veebruar 2023

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-393/21 | Lufthansa Technik AERO Alzey

Euroopa Kohus selgitab mõistet „erakorralised asjaolud“, mis võimaldab pädeval õigusasutusel peatada Euroopa täitekorraldusena kinnitatud kohtuotsuse täitmise

Täitmise liikmesriigi kohus peab täitemenetluse peatama, kui Euroopa täitekorraldusena kinnitatud kohtuotsuse täitmisele pööratavus on päritoluliikmesriigis peatatud.

Amtsgericht Hünfeld (Hünfeldi esimese astme kohus, Saksamaa) toimetas 14. juunil 2019 äriühingule Arik Air Limited kätte maksekäsu 2 292 993,32 euro suuruse nõude tasumiseks Lufthansa Technik AERO Alzey GmbH-le (edaspidi „Lufthansa“) ning väljastas seejärel 24. oktoobril 2019 Euroopa täitekorralduse ja 2. detsembril 2019 Euroopa täitekorralduse tõendi.

Lufthansa pöördus Leedus tegutseva kohtutäituri poole, et viimane täidaks selle täitekorralduse Arik Airi suhtes.

Viimati nimetatud äriühing esitas Landgericht Frankfurt am Mainile (Frankfurdi apellatsioonikohus, Saksamaa) taotluse¹ Euroopa täitekorralduse tõendi tagasivõtmiseks ja sundtäitmise lõpetamiseks. Ta leiab, et Hünfeldi esimese astme kohus toimetas talle menetluskohustused kätte õigusvastaselt, mille tõttu ta ei järginud selle kohtu tehtud maksekäsule vastuväite esitamise tähtaega.

Ühtlasi taotles Arik Air Leedus kohtutäiturilt täitemenetluse peatamist kuni Frankfurdi apellatsioonikohtu lõpliku otsuse tegemiseni, millest kohtutäitur keeldus, asudes seisukohale, et riigisisised õigusnormid ei võimalda neil asjaoludel menetlust peatada.

Leides eelkõige, et Arik Air ei ole tõendanud, et täitekorraldus anti välja õigusvastaselt, seadis Frankfurdi apellatsioonikohus 2020. aasta aprilli kohtumäärusega asjaomase Euroopa täitekorralduse täitmise peatamise tingimuseks 2 000 000 euro suuruse tagatise andmise.

Kauno apylinkės teismas (Kaunase esimese astme kohus, Leedu) jättis 2020. aasta juunis tehtud kohtumäärusega rahuldamata Arik Airi kaebuse kohtutäituri otsuse peale, millega keelduti täitemenetlust peatamast.

Kauno apygardos teismas (Kaunase regionaalne kohus, Leedu) tühistas apellatsiooniastmes selle kohtumääruse ja peatas vaidluseluse täitemenetluse seniks, kuni Saksamaa kohus teeb Arik Airi nõuete kohta lõpliku otsuse. Nimetatud kohus leidis, et arvestades Arik Airi suhtes algatatud täitemenetlusest tuleneva ebaproportsionaalse kahju tekkimise ohtu, on Euroopa täitekorralduse tõendi peale kaebuse esitamine päritoluliikmesriigi kohtule piisav alus kõnealuse menetluse peatamiseks. Samuti leidis ta, et ei ole alust asuda seisukohale, et täitemenetluse peatamise taotluse põhjendatuse üle otsustamine on Frankfurdi apellatsioonikohtu ülesanne.

¹ Taotlus on esitatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 805/2004, millega luuakse Euroopa täitekorraldus vaidlustamata nõuete kohta (ELT 2004, L 143, lk 15; ELT eriväljaanne 19/07, lk 38), artikli 10 alusel.

Lufthansa esitas selle otsuse peale kassatsioonkaebuse Lietuvos Aukščiausiasis Teismasele (Leedu kõrgeim kohus).

Euroopa Kohus, kelle poole nimetatud kohus pöördus, täpsustas mõiste „erakorralised asjaolud“ – mis võimaldab täitmise liikmesriigi pädeval kohtul või asutusel vastavalt määruse nr 805/2004 artiklile 23² peatada Euroopa täitekorraldusena päritoluliikmesriigis kinnitatud kohtuotsuse täitmise – tähendust ja ulatust.

Euroopa Kohtu hinnang

Esiteks märkis Euroopa Kohus, et määruse nr 805/2004 artikli 23 punktis c kasutatud mõiste „erakorralised asjaolud“ hõlmab juhtumit, kus Euroopa täitekorraldusena kinnitatud kohtuotsuse täitemenetluse jätkamine olukorras, kus võlgnik esitas päritoluriigis selle otsuse peale kaebuse või taotluse Euroopa täitekorralduse tõendi parandada või tagasi võtta, kujutab võlgniku jaoks tegelikku ohtu saada eriti suurt kahju. Sellise kahju hüvitamine oleks kõnealuse otsuse tühistamise või täitekorralduse tõendi parandamise või tagasivõtmise korral võimatu või äärmiselt keeruline. See mõiste ei viita asjaoludele, mis on seotud päritoluliikmesriigis Euroopa täitekorraldusena kinnitatud kohtuotsuse või Euroopa täitekorralduse tõendi vastu algatatud kohtumenetlusega.

Sellele järeldusele jõudmiseks märkis Euroopa Kohus kõigepealt, et mõiste „erakorralised asjaolud“ on liidu õiguse autonoomne mõiste. Selle mõiste kasutamine liidu seadusandja poolt näitab, et ta ei soovinud piirata selle sätte kohaldamisala üksnes vääramatu jõu juhtudega, mis üldjuhul tulenevad ettenägematutest ja möödapääsmatutest sündmustest, mida ei ole tinginud võlgnikuga seotud põhjused. Järelikult tuleb Euroopa täitekorraldusena kinnitatud kohtuotsuse täitemenetluse peatamise võimalust käsitada nii, et see on ette nähtud juhtudeks, kus täitmise jätkamine kujutaks võlgniku jaoks reaalselt ohtu saada eriti suurt kahju, mille hüvitamine oleks tema poolt päritoluliikmesriigis esitatud kaebuse või taotluse rahuldamise korral võimatu või äärmiselt keeruline. Sellise kohtumenetluse alustamine võlgniku poolt on ka eeltingimus, et täitmise liikmesriigi kohus või pädev asutus kontrolliks erakorraliste asjaolude esinemist.

Lisaks tähendab määrusega nr 805/2004 ette nähtud pädevuse jaotus päritoluliikmesriigi ja täitmise liikmesriigi kohtute ja asutuste vahel, et täitmise liikmesriigi kohtud ja asutused ei ole pädevad läbi vaatama täitemenetluse peatamise taotluse raames päritoluliikmesriigis tehtud vaidlustamata nõuet käsitlevat kohtuotsust või selle kinnitamist Euroopa täitekorraldusena. Seega on täitmise liikmesriigi kohtutel või asutustel piiratud kaalutlusruum nende asjaolude hindamisel, mille alusel on võimalik täitmise peatamise taotlus rahuldada. Niisuguse taotluse läbivaatamisel ja selleks, et teha kindlaks erakorraliste asjaolude esinemine selle sätte tähenduses, peavad need kohtud või asutused üksnes kaaluma võimaldaja huvi, mis seisneb tema nõude suhtes tehtud kohtuotsuse viivitamata täitmisel, ja võlgniku huvi, mis seisneb eriti suure ja hüvitamatu või raskesti hüvitatava kahju vältimises.

Teiseks märkis Euroopa Kohus, et määruse nr 805/2004 artikkel 23 võimaldab korraga kohaldada nimetatud artikli punktides a ja b ette nähtud piiravat meetet ja tagatise andmise meetet,³ kuid see ei võimalda kohaldada üht neist kahest meetmest samal ajal koos nimetatud määruse punktis c ette nähtud täitemenetluse peatamise meetmega.

Kolmandaks otsustas Euroopa Kohus, et kui Euroopa täitekorraldusena kinnitatud kohtuotsuse täitmisele

² Nimetatud sättes „Täitmisele pööramise edasilükkamine või piiramine“ on sätestatud:

„Kui võlgnik on:

– vaidlustanud kohtuotsuse, mis on kinnitatud Euroopa täitekorraldusena, sealhulgas esitanud avalduse läbivaatamiseks artiklis 19 sätestatud korras, või

– taotlenud Euroopa täitekorralduse tõendi korrigeerimist või tagasivõtmist artiklis 10 sätestatud korras,

võib liikmesriigi, kus otsus täitmisele pöörati, pädev kohus või asutus vastavalt võlgniku taotlusele:

a) piirata täitemenetluse kaitsemeetmetega või

b) määrata täitmise tingimuseks kautsjoni tasumise, määra kindlaks selle suuruse, või

c) erakorraliste asjaolude puhul täitemenetluse peatada.“

³ Nende meetmete kohaselt võib piirata täitemenetlust kaitsemeetmetega (punkt a) ja määrata täitmise tingimuseks kautsjoni, mille suuruse määrab kindlaks täitmise liikmesriigi pädev kohus või asutus (b).

pööratavus on päritoluliikmesriigis peatatud ja määruse nr 805/2004 artikli 6 lõikes 2 ette nähtud tõend on esitatud täitmise liikmesriigi kohtule, peab see kohus selle otsuse alusel peatama viimati nimetatud riigis algatatud täitemenetluse.⁴

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teiste liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Marta Osleja, ☎(+352) 4303 6005.

Hoiame ühendust!



⁴ Seda otsustades lähtus Euroopa Kohus määruse nr 805/2004 artikli 6 lõikest 2 koostoimes artikliga 11.

Määruse nr 805/2004 artikli 6 „Euroopa täitekorraldusena kinnitamise tingimused“ lõikes 2 on sätestatud: „Kui Euroopa täitekorraldusena kinnitatud kohtuotsus on kaotanud täitmisele pööratavuse või selle jõustamine on peatatud või katkestatud, antakse päritoluriigi kohtule mis tahes ajal esitatud avalduse põhjal välja IV lisas esitatud tüüpvormi kohane tõend, mis näitab täitmisele pööratavuse puudumisi või piiranguid.“

Sama määruse artikkel 11 „Euroopa täitekorralduse tõendi mõju“ on sõnastatud järgmiselt: „Euroopa täitekorralduse tõend jõustub ainult kohtuotsuse täitmise tagamise piires.“